

CIJENA lista: U preplati za čitavu god. K 36—, za polugodište K 18—, tromjesečno K 9—, mjesečno K 3-60, u maloprodaji 15 fil. pojedini broj. OGLASI primaju se u uprav. lista trg. Custoza 1

HRVATSKI LIST

Izlazi svaki dan u 5 sati ujutro.

HRVATSKI LIST izlazi u nakladnoj tiskari JOS. KRMPOTIĆ u Puli trg. Custoza 1. Uredništvo: Sijanska ulica br. 24. — Odgovorni urednik JOSIP HAIN u Puli. — Rukopisi se ne vraćaju. Ček. rač. aus. pošt. št. 26.795.

Godina IV.

U Puli, ponedjeljak 28. siječnja 1918. X

Broj 920

AUSTRO-UGARSKI RATNI IZVJEŠTAJ

Beč, 27. (D. u.) Službeno se javlja:

Na visoravni Asiago i istočno od Brente bila je topnička djelatnost i jučer veoma živahna. Neprijateljska bje navala protiv naših položajima na Monté Pertica odbijena.

Poglavica generalnog stožera.

NJEMAČKI RATNI IZVJEŠTAJ

Berlin, 27. siječnja. (D. u.) Iz velikog se glavnog štapa javlja:

Zapadno bojište.

Gotovo na čitavoj je fronti ostala bojna djelatnost neznatna. Kod manjih pothvata južno od Oise i u gornjim Vogeziima, južno od Lusse, dopremijeno je zarobljenika.

Talijansko bojište:

Na visoravni Asiago i istočno od Brente živahna topnička borba. Talijanska se je navala protiv Monte Pertica izjalovila.

S ostalih ratništa ništa novo.

Prvi majstor glavnog sjela Ludendorff.

Iz Rusije.

Petrograd, 23. U noći od 18. na 19. o. mj. došlo je u Petrogradu opet do teških pljačkanja privatnih kuća i palača. Oboružane su bande prodrle u palaču umjetnika i zaplijenile ovdje veliki broj skupocjenih umjetnina, druge su bande provalile knjižnicu i pokrale ondje veći dio najdragocjenijih starinskih djela. Još se ne može ustanoviti počinjena šteta.

London, 23. (Reuter.) Donja kuća. Odgovarajući na više pitanja glede engleskih diplomatskih odnosa prema petrogradskoj vladi, kazao je Balfour: Mi ove vlade nijesmo priznali, da postoji ni de facto ni de jure kao ruska vlada, no naše mi potrebite poslove obavljamo neslužbenim putem po agentu, da posluje prema uputama našega poslanništva u Petrogradu. Boljševička je vlada imenovala Litvinova svojim zastupnikom u Londonu i mi kanimo stupiti s njim u sličan službeni saobraćaj. Nabokov, koji je pod posljednjom ruskom republikanskom vladom bio poslovodja, po svoj će prilici ostati tako dugo u Londonu, dok će biti ili potvrđen ili skinut po vladi, priznatog kao zastupnik ruskoga naroda. Sadašnje je stanje bez sumnje koji nepravilno toll prelazno i uz takove se prilike ne može upustiti u običajan diplomatski posao.

Lugano, 23. „Morning Post“ javlja: Sveukupno se englesko ministarstvo sastalo prošlog ponedjeljka na izvanredno krunsko vijeće, da zauzme svoje stanovište prema nemilim događajima u Petrogradu, uslijed kojih su bili i engleski državljani povrijeđeni u svojim pravima.

Mirovna pregovaranja.

Petrograd, 24. Generalni je kongres radničkih i vojničkih vijećnika podijelio Trockom nakon njegovog izvještaja o mirovnim pregovorima nove punomoći za nastavak rasprava u Brestu Litovskom. Iza toga je vijećao Trocki dulje vremena s radničkim i vojničkim vijećnicima. Vjerojatno je, da će Trocki narednih dana opet otputovati u Brest Litovski i dalje sudjelovati kod mirovnih pregovaranja. Došad nema nikakvih znakova, iz kojih bi se dalo zaključivati na kakovu promjenu taktike Trockoga.

Japan još ne misli na mir.

Tokio, 26. (D. u.) Kod otvorenja je parlamenta izjavio ministar za izvanjske poslove, Motone, u svom govoru, da je vodeće načelo japanske izvanjske politike englesko-japanski savez, iz kojega da je poglavito i poteklo sudjelovanje Japana u svjetskom ratu, te je ustanovio razveseljivo poboljšanje u odnosajima prema saveznicima i priznanje osobitih japanskih interesa u Kini sa strane Amerike. Ministar je naglašio potrebu, da se kod odluka glede ma bilo kojih mjera postupa oprezno, te se nada, obzirom na dosadašnje prijateljske odnose, e će ruskom narodu poći za rukom, da bez oštećenja interesa svojih saveznika, časti i prestiža

Rusija uredi jaku i trajnu vladu. Govoreći o mirovnim predlozima središnjih vlasti, naglasio je ministar izvanjskih poslova, da čvrsto ustraje kod londonskog ugovora. Japan da sve do danas nije od svojih saveznika primio nikakvih predloga o mirovnim uvjetima. A on uostalom i ne vjeruje, e je već osvanulo vrijeme, da se konačno poduzmu pregovori. Odgovornost za podržavanje sigurnosti na dalekom istoku leži posve na Japanu, koji ne smije oklijevati a ma ni trenutak, da ustane na obranu ugrožene sigurnosti i ne žacati se nijedne žrtve, da si osigura trajan mir.

* Englesko radništvo i mir. Kod službenog otvorenja godišnje skupštine engleske radničke stranke kazao je, kako brzojavlja sa danom 24. o. mj. Reuter iz Londona, predsjednik Purdy u svom nagovoru medju ostalim ovo: Zele li njemački narod i njemačka vlada iskreno mir, koji je osnovan na temelju pravednosti, to im je uvijek otvoren put do toga. Prihvate li po Wilsonu istaknuta načela, stvoren je na čitavom svijetu put do izravnanja, koje omogućuje, da se uspostavi mir, koji ne će nositi u sebi nikakvog budućeg rata. Dogod Njemačka zaposjeda još ona područja, smatrati će ona i tumačiti mir sporazumka kao pobjedu, koja će još jače učvršćivati militarizam u njemačkom narodu. Ne izjave li Njemačka i njezini saveznici, da su voljni sa svoje strane prihvatiti po našoj vladi i po Wilsonu priopćena načela, moramo se boriti dalje sve do svršetka, koji će svijetu omogućivati, da živi u sigurnosti; mi moramo nastaviti rat, dogod ne bude mir osiguran. — Artur je Henderson kazao kod predlaganja neke rezolucije, da se preprka u narodnosnom pogledu mora riješiti novouredjenjem društva na širokoj osnovi državljanstva. Bijelo se ropstvo može ukinuti samo novouredjenjem društva. No radnički pokret mora biti organizovan od gore do dolje. Samo takovim bi si sredstvima mogao pokret osigurati uzde u zemlji. A organizacija mora usljediti takodjer na tako širokoj osnovi, e će joj biti moguće, da primi u sebe muževe, kaošto je admiral Beresford i sve odlične zastupnike radništva, kaošto je John Seddon.

* Nemiri u Francuskoj. Bernski list „Tagwacht“ saznaje iz Zeneve: U Lyonu i St. Etienne buknuli su dne 16. o. mj. štrajkovci. U Lyonu se je radilo o štrajku tramvajskih namještenica, u St. Etienneu su štrajkovali municijski radnici. Dne 16. o. mj. popodne pošle su lyonske demonstrantkinje, kojima su se pridružile bile mnogobrojne žene i ratni nemoćnici, pred gradsku vijećnicu, gdje se je obdržavala sjednica, i tražile od oblasti bolju razdlobu živeža i mir. „Dajte nam naše muževe, dajte nam kruha!“ vikale su žene. Nastupilo je oružništvo i došlo je do krvavih upadica, kod kojih je na obje strane bilo žrtava. Vijećnica je bila sve do zore opsjedana. Drugi su se dan sakupile štrajkašice već ranim jutrom i u raznim su dijelovima grada bile podignule barikade. U Lyon bje dopremijeno oružništvo i vojništvo, a dne 16., 17. i 18. poprimali su nemiri revolucionaran značaj, a trajali su još i dne 16. o. mj., kadno su izostale bile sve daljnje vijesti iz Lyona u inozemstvo, tako te se ne zna, što i kako je danas na stvari. — U St. Etienne je vlada već prvi dan odobrila sve zahtjeve municijskih radnika. No ovi se nijesu povratili u radionice, nego su demonstrirali po ulicama, gdje su žene držale narodu govore i tražile od vlade mir. U noći od 17. na 18. podmetnuta bje u vijećnici vatra. I ovdje je bilo krvavih žrtava. Francuski su oružnici bili već dne 17. o. mj. poslani sa švicarske granice u Lyon i St. Etienne.

* Bugarski ratni izvještaj od 26. siječnja. Glavni stožer službeno javlja: Makedonska fronta: Zapadno od Prespanskog jezera, u zavoju Cerne i na obje obale Vardarskog jezera topnička vatra. Kod Alčak-Male raspršili smo pojačanu englesku patrolju. Jaki je engleski odio, koji se je htio približiti našim postojankama istočno od Vardara, bio raspršen ručnim granatama. — Fronta u Dobrudži: Primirje.

* Turski ratni izvještaj od 25. siječnja: Glavni stan javlja: U Dardanelsima živahna ali bezuspješna djelatnost neprijateljskih letaća. — Fronta u Palestini: Na obali smo mogli poboljšati našu crtu promaknućem za po prilici dva kilometra. Na svim ostalim frontama položaj nepromijenjen.

Političke vijesti.

Kakvu li si juhu kuva Seidler?

Pod tim naslovom piše „Slovenski Narod“ o zadnjem govoru našega ministarskog poglavice viteza Seidlera, s kojim je postigao samo taj uspjeh, da ga njemački listovi u zvijezde kuju. Zastupnik je dr. Rybar medjutim očitom logikom raskrinkao licemjersko lice vladine politike. Seidler se je u svom govoru sakrio za vladarova ledja. Dr. Rybar je istaknuo, kako se mi ne ćemo dati na tanak led, da umiješavamo vladarevu osobu u debatu. To prepuštamo vladi. Seidlerovih se spočitavanja nitko ne boji, i nitko ih ozbiljno ne uzima. Ta nije naroda u Austriji, kojemu ministri nijesu već spočitavali veleizdaje. Najvećom se je žestinom naravno oborio dr. Seidler na Čehe. O Jugoslavenima nije rekao ni riječi ni crne; nada se valjda, da će mu oni pripomoći „barem“ pri proračunu. Govor je viteza Seidlera uplivaao na slavenske stranke kao dobra nauka i ozbiljna opomena. Slavenske stranke tu valjda najjasnije upoznate, e je treba stvoriti jedinstvenu frontu u boju za prava svojih naroda. Poljski se je govornik Tetmajer uz burno odobravanje slavenskih zastupnika izrekao za bratsku uzajamnost slavenskih naroda. Najljepši, najuspješiji odgovor ministru predsjedniku bila bi parlamentarna koalicija slavenskih delegacija protiv germanske blokade, čiji je program zastupnik Tetmajer označio: Tacitum! Ubi Germani fuere, solitudinem fecere... Jest, takodjer Poljaci spoznavaju, e i na njihova vrata bje odlučan čas, e se treba konačno izjaviti za oportunističku ili za čisto narodnu politiku. Pregovaranja u Brestu Litovskom najbolje su im pokazala, kako li se daleko dodje oportunizmom, i tako vidimo danas, da se takodjer poljska delegacija u austrijskom carevinskom vijeću vraća na temelj neovisne narodne politike. Zastupnik Tetmajer u svojem je govoru nazvao svepoljski narodni program, dok je u Poljskom klubu bio podan predlog, neka se poljska delegacija postavi definitivno na stanovište ponovnog ujedinjenja vascijelog poljskog narodnog područja. Odluka još nije pala, ali spomena je vijedno, da je predlog podan od obiju vodećih skupina Poljskoga kluba, naročite stranke i narodnih demokrate, koji imaju 32 od 79 glasova, te se nadaju, da će im se barem još socijalni demokrati pripojiti (8 glasova) i nekoji zastupnici, koji stoje izvan stranaka. Izjavi li se Poljski klub za svepoljsko stanovište, za nepatvoreno provedenje samoodredjenja, onda je u istoj vrsti s nama, Česima i Ukrajinčima i nacr slavenškoga bloka postaje aktuelan.

Iz slavenskog svijeta.

Jugoslavenska država, za čije ostvarenje odlučnom se voljom bori vascijeli naš narod, zapremala bi kako saopćuje „Edinost“ 135 tisuća četvornih kilometara. Bila bi tako velika kao čitava Rumunjska, a veća od dvostruke Srbije ili Bugarske. Najjače bi u toj državi bilo zastupano hrvatsko žiteljstvo oko 70 po sto, dok bi Neslavena bilo samo 9 po sto. Ta bi država obuhvaćala samo one dijelove Austro-Ugarske, koji su već prije rata bili pod austro-ugarskom vlašću, dok amo nije ubrojena Srbija ni Crna Gora. Jugoslavenska država, kakovu si je predstavljao Miljukov i jugoslavenski odbor u inozemstvu imala bi 12 milijuna žitelja.

Bugarska vlada traži profesore. „Narodni Listy“ saopćuju: Sofijski listovu objavljuju javni raspis, u kojem traži bugarska vlada za bugarsku univerzu profesore i docente za medicinsku fakultetu, koja se ima ustanoviti. Prednost imadu kandidati, vještiji nekojem slavenskom jeziku, jer je postavljen uvjet, da za neko doba moraju da se potpunoma nauče bugarski jezik.

Amnestija za poljske političke kažnjene. „Glas narodu“ piše, da se u Poljskoj očekuje amnestija prigodom rođendana cara Vilima, za sve političke kažnjene poljske narodnosti. Ta amnestija ne bi po sudu istog lista imala biti posrednija, nego bi se kažnjenicima djelomice oprostite kazne, a djelomice ublažile. Vidimo, dakle, da bolest političkih progona nije samo kod nas harala, nego i medju nesretnim Poljacima, koji su okusili svu gorčinu sadašnjegarata.

Iz Beograda. „Glas“ pripovijeda dojmove češkog zastupnika Habermana, koji se pred malo dana dva dana zadržao u Beogradu. Posjetio je neke škole i širistišta i svagdje naišao na mađarski duh, koji se onamo uvukao. Učiteljice i odgojiteljice isključivo su Mađarke ili Nijemice iz Ugarske, a isto tako i učitelji. Podučava se osim srpskog jezika još i mađarski i njemački. Djecu se nastoji odnarediti, iz naroda istrijebiti narodni duh, i djeca su prisiljena da uče na izust mađarske pjesmice, koje ni u svom materinskom jeziku ne bi razumjela. Narod živi u bijedi kao i kod nas. Zemljom upravljaju vojničke oblasti i opskrba je također u vojničkim rukama. Mađarskom se elementu osobito pogoduje i marljivo se potpomaže mađarska poduzeća. Dirljiv je prizor, gdje prigodom pravoslavnog Božića dijele srpskoj djeci darove, najviše odijela, obuće, pa jela, a na svakom komadu stoji, e je to dar švicarskog crvenog krsta srpskim zarobljenicima.

Domaće vijesti.

Rodjendan Njeg. Vel. cara Vilma. Jučer se opet okitila Pula zastavama. Brodovi su po nalogu lučkog admirallata izvjesili zastave, e da se tako dađe oduška oduševljenju koje vlada za našu savezničku državu. Po gradu su također bile izvješene zastave, te se ovdje ondje opažalo i po koju njemačku trobojnicu. Mi naravno sa najvećim oduševljenjem i iskrenom ljubavlju pozdravljamo rodjendan savezničkog nam vladara, kojega da bi Bog još dugo poživio!

Pogovor o aprovizaciji Istre. Prošlog četvrtka, dne 24. o. mj., održavao se u Kozini pogovor istarskih općina o aprovizaciji pokrajine. Na pogovoru bile su zastupane 34, što hrvatske ili slovenske, što talijanske općine. Sastanku je predsjedao dr. Kurelić iz Pazina, a podpredsjednik bijaše dr. Lins iz Motovuna. I vlada je poslala svoga zastupnika u osoblj namjesništvenog tajnika g. vit. Klodića. Raspravljalo se vrlo živo i poprimiti važni zaključci, o kojima ćemo u našem listu donijeti opširniji izvještaj. Oko zgrade, u kojoj se vršilo sastanak, sakupio se velik broj žena i djece, koja su svojim bučnim ali pristojnim ponašanjem odavali brigu poradi bijede, što je nastala među pučanstvom Istre te povicima zahitjevali konac rata, prouzročitelja bijede.

Izvršena naredba k novom zakonu o ratnim bjeguncima. „Središnji odbor za povratak bjegunaca i obnovu Primorja“, Beč I., Bankgasse 2, javlja: Dne 22. siječnja izašlo je njemačko izdanje „Državnog zakonika“, koji pod brojem 16 pripovijeda izvršenu naredbu ministarstva za unutrašnje poslove od 16. siječnja k zakonu o ratnim bjeguncima od 31. prosinca 1917, dr. zak. br. 15. Ova izvršena naredba određuje kao prvu instanciju, koja doznajuje ratnim bjeguncima potpore, ovako: U Beču: „Zentralstelle der Fürsorge der Kriegsflüchtlinge in Wien“, Il. Zirkusgasse 5. — Za bjegunce u području redarstvenog ravnateljstva u Pragu: „Zentralstelle für Flüchtlingsfürsorge in Prag“. — U Brnu ondješnje redarstveno ravnateljstvo. — U taborištim s podijeljenom upravom: vodstvo taborišne uprave. — U svim drugim mjestima kotarska poglavarstva. — Točka 3. isušće načelo, neka bjegunci mole za potporu uvijek u onom mjestu, gdje su boravili, gdje borave ili gdje će boraviti. Preseli li se netko u drugi politički kotar (okružje), mora moliti za nastavak potpore ono kotarsko poglavarstvo, u kojemu se nalazi novo boravište, ali molbe moraju podnijeti prijašnjemu poglavarstvu, u kojemu se nalazi bivše njihovo boravište. Potporu do 21. srpnja 1917. natrag može doznati samo ono poglavarstvo ili ona oblast, koju smo naveli u početku, gdje je bjegunac živio u označeno vrijeme. Važna i nova je 4. točka, koja određuje,

da moraju bjegunci moliti za naknadnu potporu na temelju § 9. zakona o bjeguncima (do 500 po 1 krunu za svaku osobu, ako su bili bjegunci evakuirani i ako su živjeli kroz čitavo vrijeme u mjestima, u kojima bjegunačka potpora u ono vrijeme još nije bila dozvoljena) kod kotarskog poglavarstva svog domaćeg boravišta. Gorliki bjegunci, ma živjeli gdje, mogu dakle moliti tu naknadnu samo kod poglavarstva u Tolminu, u Gorici, Sežani, Gradiškoj i u Tržiću. Ali molbu valja izručiti po kotarskom poglavarstvu ili po onoj oblasti sadašnjeg boravišta, koje smo u početku spomenuli. — Veoma je važna i odredba 5. točke, koja određuje, da je za bjegunce u Ugarskoj, Hrvatskoj i Bosnoj, koji dosad još ne primaju potpore, ovlaštena za odmjernu bjegunačkih potpora: „Fürsorgestelle für österreichische Kriegsflüchtlinge für Ungarn und Bosnien“, koja je odlo prije spomenite „Zentralstelle“ u Beču II, Zirkusgasse 5. — Točka 6. određuje za pritužbe kao drugu instanciju u Beču: ministarstvo za unutrašnje poslove, a svagdje drugdje zemaljsku vladu. — Točka 7. određuje, da mogu moliti za bjegunačku potporu pojedinci svaki za sebe ili njihovi pravni zastupnici, ali i oci ili uopće glave obitelji za čitavu obitelj zajedno, kao što i bjegunački odbori. — Točka 8. određuje, da moraju oblasti izručivati onakovim bjeguncima, koji kane u smislu § 5. potražiti kakav posao, posebno iskaznice, koje nadomještaju radničke ili služinske knjige.

Raspis natjeđaja. Za školsku godinu 1917.-18. imaju se podijeliti sedam (7) stipendija iz zaklade biskupa dr. J. Dobrile u godišnjem iznosu od 200 kruna. Na uživanje ovih stipendija pozvani su mladići slavenskih roditelja, koji su rođeni u sjedinjenoj biskupiji trčansko-koparskoj te polaze koju državnu gimnaziju austro-ugarske monarhije. Prednost imaju molitelji, koji polaze gimnaziju, u kojoj imaju veću priliku, da se potpuno izobrazu u materinskom (hrvatskom ili slovenskom) jeziku. Ako jest kod ovake gimnazije pripravnica imaju također učenici ove pripravnice pravo na ovu stipendiju. Ako ne bi bilo molitelja slavenske narodnosti, podijelit će se stipendija i drugom učeniku trčansko-koparske biskupije. Uživanje stipendije traje do svršetka nauka uključiv sve fakultete kojega c. kr. sveučilišta; za vrijeme se rata podjeljuje stipendija samo na jednu godinu. Želja ustanovitelja pak jest, da se mladići, koji uživaju stipendiju, posvete svećeničkom stališu i da služuju u trčansko-koparskoj biskupiji. Pravo prijedloga ima trčansko-koparski biskupski ordinarijat, a pravo podjeljenja c. kr. namjesništvo u Trstu. Natjecatelji za ove stipendije imaju podastrijeti molbe sa krsnim listom, svjedodžbom zavičajnosti, svjedodžbama o siromaštvu i cijepljenju boginja te školskim svjedodžbama zadnjih dvaju polugodlšta putem školskoga ravnateljstva biskupskom ordinarijatu u Trstu najkasnije do 15. veljača (februara) 1918. Trst, dne 24. decembra 1917. Od c. kr. namjesništva.

Hvatajte tata! Dne 2. prosinca 1917. bjo je ukraden na kolodvoru u Divači iz voza željezničke pošte Divača-Pula vrijednosni oмот od 8000 kruna određen za Rovinj. Tata se do sada nije moglo uloviti. Obzirom na golemu štetu, koju poštanska uprava trpi usljed ove krađe raspisuje se u smislu otpisa c. k. ministarstva trgovine od 7. siječnja o. g. br. 1522-P od god. 1918. nagrada od 10 po sto za nadjenje te vrijednosti primjedbom, da si pošt. uprava pridržaje prava, da po svom mišljenju doznači dotično razdijeli tu nagradu pri čem je isključen svaki pravni put.

Saobraćaj zasebnim omotima vojne pošte dozvoljen je pod opstojecim uvjetima također za urede vojne pošte br. 191 i 398, obustavljen je pak za ured vojne pošte br. 433.

Uključno oprosta od vojničke službe onih, koji su rođeni 1899 do 1894. Kako se iz Beča službeno javlja, izaći će u najkraće vrijeme odredba, kojom se izvan kreposti stavljaju svi oprosti od vojničke službe kod onih, koji su rođeni godišta 1899. do 1894., osim kod onih, koje su zaposleni kod rudarstva, kod željeznica i kod brodoplovstva, te se i u buduće ova godišta, a isto tako dakako i godišta 1900. koje dolazi sad na stavnju, ni pošto ne će moći više oslobadjeti od vojničke službe. Oni mladići, koji su bili dosad oprošteni od vojničke službe, a rođeni su godišta 1899. 1898. i 1897. imat će nastupiti vojničku službu tek 1. ožujka 1918. a oni koji su rođeni godišta 1896. 1895. i 1894. tek 3. travnja 1918.

Poštanski saobraćaj u Primorju. Dne 1. veljače o. g. biti će opet otvoreni poštanski uredi Brazzano, Komen i Mariane i to za sada jedino za pismovnu poštu uključivo službeno i zasebno preporučivanje te za novčani saobraćaj (pošt. uputnicama i pošt. štedionicom). Istim danom proširuje se službeni djekrug kod poštanskih ureda Kormlin, Gorica I, Tržić Ronchi Zagrad i Sv. Lucija na Soči na saobraćaj vrijednosnim pismima i omotima a kod pošt. ureda Prebačina na saobraćaj omotima. Kod omota je najviša težina ograničena na 10-kg a oznaka vrijednosti na 100 kruna.

Trgovačko-obrtnička komora za Istru, koja je od 1. lipnja 1915. uredovala u Pazinu, premjestila je s danom 17. siječnja svoj ured opet u Rovinj. O tome se obaviještavaju interesenti sa zamolbom, da od sada unaprijed izvole slati svoja pisma na novi naslov komore u Rovinj.

Prodaja ribe. U slučaju, da prispje riba prodati će se ona danas. Pravo kupovati ribu imaju danas vlasnici živežnih karata počevši od broja 5101.

Prosvjeta.

„Hrvatska Njiva“. Primili smo 4. broj revljalnoga tjednika „Hrvatska Njiva“ s ovim sadržajem: Dr. Vladimir Katičić: Demobilizacija — mobilizacija. — Dr. Stjepan Bosanac: Misli o novom uređenju srednje škole. — Radoslav Bačić: Birokratizam. — A. Mlačić: Hrvatski časnici i rat. — Smotra: Novčani zavodi u Hrvatskoj i Slavoniji (dr. M. Matičkoš); Poslije jubileja Marije Ružičke Strozzi (Discobolo); Naši časopisi (dr. D. Prohaska) itd. — Listak: Božo Lovrić: Uskrani pozdrav. — Godišnja pretplata „Hrvatske Njive“ iznosi K 36.— pojedini broj 1 K.— Narodžoe šalju se na upravu lista u Zagrebu, Nikolićeva ul. 8.

Umjetnost.

Jugoslavenska umjetnost. Umjetničko-nakladni zavod „Mercur“ u Zagrebu započeo je s izdavanjem umjetničkih razglednica kao reprodukcija slika slovenskih, hrvatskih i srpskih slikara. Do sad je izašlo 30 razglednica različitih umjetnika, među kojima valja istaknuti osobito reprodukcije slika starog umjetnika, jednog od prvaka našeg slikarstva, Nikole Mašića. Imade također među ovim kartama nekoliko uspješnih radova slikara Bužana i nekoliko „krajolika“ Crnčića, za koje žalimo, što nijesu izašle tiskane u bojama. Reprodukcijska slika je veoma lijepo uspjela, a razglednice su naših hrvatskih umjetnika kud i kamo bolje negoli slična izdanja tudjeg fabrikata. Imade karata za svakojaki ukus, i to je glavni uvjet za uspjeh takvog poduzeća. Preporučamo najtoplije ove uspjele reprodukcije naših domaćih umjetnika najširim krugovima našeg naroda.

Podupirajte Družbu!

Sat kasnije žandarski je časnik, nasloniv se laktom na stol, palio cigaru, što mu je Sicilistov ponudio i slušao.

Razlika naziranja — tumačio je Ivan Vasiljević — našega i onoga umjerenih stranaka sastoji se u glavnom u taktičkim zadacima... Radi toga naše mišljenje o teroru...

Nišući na rukama zaspalo dijete i nastojeći, da ga ne probudi, mučio se pristav, da sjedne tako, te ga ne bi smetalo svjetlo svjetiljke.

Domaće dijete, vojnik Haralampov, slinilo je prst, a onda, bacajući kurtu na stol, govorio:

— Mi ćemo eto potući vašega kralja. Sad dodje — dečko — princ a vi, gospodjice Luke-rijo Adamovna — ostat ćete kraljica — baba... Tako, kao n. pr. engleska Viktorija... He, he!

Lukerija se zavodljivo smejala, lijevajući piće u čaše.

— Kako vi to govorite... Ne govore za vas badava — da ste birokrate!

ARKADIJ AVERCENKO:

LJUDI.

(Konac.)

— Premetačina! Premetačina! Kod nas je premetačina! — Vikali su u taktu skačući, takovim glasom, kao da se vesele, videći piroge.

Jedan je, tapkajući bosim nogama, potrčao časniku i uhvatio ga za ruku.

— Živio! Daj me njiši na nozi ovako: Hop! Hop!

Otac je, ispričavajući se, kimao glavom.

— Ah, vi ekspropriatori! Oprostite gospodine. Tako su mi ih u Odesi pokvarili. Premetačine se obavljale kod mene i po dva puta na tjedan, a za njih nema od toga većega veselja. Sprijateljili se sa svima... čokolade su im donasili, igračke...

Videći, da mališ proteže ruke do njegovih ridijih brkova, prigruo se žandarski časnik i poljubio ga.

Drugi je sjedio, kao na konju, pristavu na

koljenu i promatrajući njegov ovratnik, ozbiljnim glasom pitao:

— Koliko ti imaš zvijezda? A sablja se može izvaditi? U Odesi sam ja sam izvlačio.*) Boga mi!

Ulazeći sa tacnom, na kojoj se nalazilo nekoliko boca i jelo, majka je prekorno govorila:

— Koliko sam te učila, da je bogmanje grijeh! On vam bez dvojbe dosadjuje, bacite ga gospodine s noge!

— Ne smeta! Nimalo! A kako se zoveš ti, mišiću? No?

— Milan. A ti?

Pristav se nasmijao.

— Ja se zovem Vale. Sad ćemo biti znanci. Majka, smiješeci se gostima, naljevala je u čašice konjak i nudeći časniku kavljar, govorila:

— Molim lijepo. Molim vas, da se ugrijete. Tako nam je neugodno, što ste se radi nas morali mučiti po tom ružnom vremenu.

— Vale! Daj mi kaviara — zahtijevao je Milan, potežući za puca na prsluku pristava.

*) U Rusiji su i činovnici uniformirani, a ne samo vojska.